

פרוטוקול מס' 3/3

מישיבת ועדת העבודה ביום ד' י"ג באייר תשל"ו, 12 במאי 1976, בשעה 8.30

ג כ ח ו :

חברי הוועדה:

ש. ארבל-אלמוזלינו - יו"ר
מ. גז
ל. דיציאן

מוזמנים:

חבר-הכנסת * בן-מאיר
ד. רוטר - המוסד לביטוח לאומי
מ. לוי - המוסד לביטוח לאומי
י. בארי - המוסד לביטוח לאומי
י. ערד - המוסד לביטוח לאומי
א. לאור - אגף התקציבים, האוצר

מזכיר הוועדה:

מ. משולם

רשמה:

מ. הלנברג

סדר-ביום:

1. חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשכ"ח-1968 - תקנות בדבר מתן טיפול רפואי לנפגעי עבודה.
2. חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תשל"ו-1970 - תקנות התגמולים לנפגעי פעולות איבה (הוצאות קבורה), תשל"ד-1974.
3. חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) (תיקון) תשל"ו-1976 - הצעת חוק דע"ו של חבר-הכנסת י. בן-מאיר.

1774-

(נתקב) כ"ט 9.6.76

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשכ"ח-1968 -
תקנות בדבר מתן טיפול רפואי לנפגעי עבודה

י. בארי:

תקנה 6 (א) לתקנות הביטוח הלאומי מדברת על מתן נעלים אורטופדיות לנפגעי עבודה, שכתוצאה מפגיעתם זקוקים לנעלים אורטופדיות. בתקנה זו נאסר שנפגע עבודה אשר נפגע ברגליו והרופא קבע שהוא זקוק לנעלים אורטופדיות, זכאי לקבל אותן במסגרת הטיפול הרפואי שלא על-חשבונו. ההוצאה לרכישת הזוג הראשון מכוסה על-ידי קופת-חולים. יתר על כן, כאשר הרופא קובע שהנפגע חייב להחליף את נעליו כל שנה - הוא מקבל את הנעלים ללא תשלום. אבל אם נפגע מבקש לרכוש יותר מזוג נעלים, לנוחיות פרטית שלו, כדי שיוכל להחליף ולשנות - נקבע כי על כל זוג נוסף מעבר לזוג הראשון, הוא ישא בתשלום של -15 ליהרות והסכום הנותר ישולם על-ידי קופת חולים, בגד הצבת קבלה. בזמנו מחירו של זוג נעלים אורטופדיות היה בין -50 ל-60 לירות. כיום מחיר נעלים אורטופדיות גבוה פי כמה וכאשר מדובר על זוגות נוספים, לנוחיותו של האיש, הסכום של -15 לירות איננו עומד בשום פרופורציה למחיר הנעלים, ולכן מוצע להעלות את הסכום שבו משתף הנפגע ברכישת נעליו מ-15 ל-75 לירות.

הצעה זו נתקבלה ללא התנגדות, גם ללא התנגדותו של נציג הארגון של נפגעי עבודה. יתכן שתוך שנה נגיש הצעת תיקון יותר ראדיקאלית.

אנחנו מבקשים שהתחולה תהיה מ-1 ביוני 1976.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: מתי נקבע הסכום של -15 לירות?

י. בארי: בשנת 1968.

ל. דיציאן: אתם עושים כאן דבר בלתי מבטל.

מר לוי: אנחנו מספקים זוג אחד לשנה.

ל. דיציאן:

מחיר נעלים רגילות הוא כיום כ-250 לירות, ואני מעריך שנעלים אורטופדיות עולות בין -350 ל-800 לירות. אולי יש הצדקה לדבר על שניים או שלושה זוגות, שהנפגע מבקש לקנות, אבל לא יתכן שלא תהיה כל הגבלה במסגרת הסכום הזה של -75 לירות לזוג נעלים.

י. בארי:

בדרך-כלל מדובר על שני זוגות. היה רק מקרה בודד שבו דובר על שלושה זוגות.

ל. דיציאן:

אני חוזר ומדגיש שלדעתי יש צורך בהגבלה.

י. בארי: ניקח את הערתך לתשומת לבנו כאשר נביא הצעה יותר ראדיקאלית.

אנחנו עומדים לפתוח במשא-ומתן עם קופת-חולים בקשר עם סנדלרים שימכרו את הנעלים האורטופדיות במחירים מוזלים. יש להניח שבזמן הקרוב נוכל להביא תיקון יותר יסודי שיכיל גם הגבלות של מחירים וכו'.

אני סבורה שבפעם הראשונה יש טעם
שהנפגע יקבל שני זוגות נעלים, ואחד-

מ. גז:

כך זוג אחד לשנה.

נחשוב גם על הצעה כזו.

י. בארי:

ההעדרת תילקחנה בחשבון. אני מבינה
שאין ערעור על גובה הסכום.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מדוע שהתחולה לא תהיה מ-1 במאי?

י. בארי:

אין אנחנו נוהגים לקבוע תאריך וטרואקטיבי
כאשר מדובר על העלאת תשלומים.

חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשכ"ח-1968 -
תקנות בדבר מתן טיפול רפואי לנפגעי עבודה נתקבל.

חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תשל"ד-1970 -
תקנות התגמולים לנפגעי פעולות איבה (הוצאות סבודה), תשל"ד-1974

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: זה שלוש - ארבע שנים שאנחנו מטפלים
בהעברת הטיפול בנפגעי פעולות איבה
למסגרת של משרד הבטחון. בזמנו היתה החלטה של הממשלה אשר נקבה בתאריך
של 1 באוגוסט 1975 להעברת הטיפול. כתוצאה מהחלטה זו שר הבטחון ושר
העבודה הקימו ועדה משותפת אשר תבדוק את הכנת הכלים לביצוע ההעברה.
חשבנו שבכך תמו הדיונים ואין אלא להעריך לביצוע אלא שהנושא ירד מן
הפרק והתשובה הסופית בדבר ההעברה היתה שלילית, אם כי היו מסקנות
של הוועדה. באו בדברים עם אנשי משרד האוצר ביחס לצד התקציבי והסתבר
שמדובר בסכום של 50 מיליון לירות, ואולי הוא אשר הדתיע.

ההמלצה שלנו היתה שבמסגרת של משרד
הבטחון יהיה מדור אשר תפקידו יהיה לטפל בנפגעי פעולות איבה, לא במסגרת
המחלקה המטפלת בנפגעי צה"ל.

כאמור, התשובה הסופית בעניין זה היא
שלילית ולכן אנחנו מבקשים לדעת מה נעשה במסגרת המוסד לביטוח לאומי
כדי להעריך למתן שירות נאות לנפגעים אלה, ושנית - כיצד מתגברים על
כך שלא יהיה פיגור מבחינת מימוש הזכויות שיש לנפגעי פעולות איבה.

י. בארי:

במשך התקופה של שנה-וחצי היו שלושה
מועדים להעברת הטיפול בנפגעי פעולות
איבה למשרד הבטחון: האחד - 1 באפריל 1975, השני - 1 באוגוסט 1975
והשלישי - 1 בינואר 1976. המועד הראשון נדחה כחודש לפני שצריך היה
להתמסר ונתבקשו על-ידי אנשי משרד הבטחון לדחות את ההעברה בטענה שהם
לא הסקימו להתארגן. בחודש יולי 1975 הודיע שר הבטחון לראש הממשלה שמשרד
הבטחון איננו מוכן להעברה. בחודש אוגוסט 1975 מינה ראש הממשלה צוות
שהשתתפו בו סר פינק, ראש אגף השיכון, אשר היה גם יושב-ראש, אני הייתי
חברה בצוות זה מטעם המוסד לביטוח לאומי, והשתתף בו גם נציג משרד
האוצר. תפקידו של הצוות היה לבחון את האספקטים הקשורים בהעברת הטיפול
ולהגיש הצעות. המסמך של הצוות הוגש כמחצית חודש ספטמבר. נציגי המוסד
לביטוח לאומי ונציגי משרד האוצר היו בעד העברת הטיפול למשרד הבטחון
ואילו אנשי משרד הבטחון התנגדו לכך. אנחנו המתנו להחלטת הממשלה, שהנושא
הועבר להחלטתה כאשר אנשי משרד הבטחון טוענים שלא יוכלו להסכים להעברה,
מסיבות שונות, גם בגלל התנגדות האוכלוסייה, ואילו אנחנו טענו שאין לנו
אפשרות לעקוב אחרי השינויים החלים במסגרת משרד הבטחון וקשה לנו לטפל בקבוצה
אשר נזונה מחוקים שאינם במסגרת המוסד לביטוח לאומי והמקבלים הרבה יותר
משמקבלות האוכלוסיות השונות שבטיפולנו והדבר הזה יוצר מתחים.

י. בארי:
בסופו של דבר; מסיבות שאנחנו לא יודעים אותן, המסשלה לא קיבלה שום החלטה והחלטה בלתי כתובה אומרת שהמספחל בפגעי פעולות איבה נשאר אצלנו.

בשבה זו יגיע התקציב שלנו בנושא זה ל-55 מיליון לירות, ונמצא שההוצאה אצלנו איננה זולה יותר מזו שבמשרד הבטחון. השינויים בתגמולים בנושא זה הם מהירים מדי ונוסף לכך יש רשימה של 78 הטבות שונות שזכאים להם גם בפגעי פעולות איבה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: האם ההטבות האלה לא גולמו?

י. בארי: לא.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: מה הם אחוזי הנכות שמדובר בהם?

י. בארי:
אשה שנקבעו לה 30% נכות מקבלת במתנה מכרזת כביסה, שואב אבק ומיקסר. זו הטבה נוספת, לדוגמה, שנקבעה לפני כשברעיים, ולא חשוב במה היא נכה.

ל. דיציאן: כמה זה עולה?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: התקציב של השנה יהיה מיליארד לירות, כולל התגמולים.

י. בארי: הנפגעים האלה מקבלים גם פנקסי שק"ם.

עכשיו נקבעו שינויים - זה צריך להגיע ללוועדה לדיון - לגבי גובה התשלומים החודשיים אשר יינתנו לנהנים מן החוקים האלה, נכים ובני משפחות שכולות.

נכל שנה משרד הבטחון מקבל רשימה עדוכה על-ידי ארגון נפגעי צה"ל וקשה לנו לעקוב אחרי השינויים. כשהיה לחץ בדבר ההעברה של הטיפול אחד הנימוקים שלנו היה שאנחנו לא מסוגלים לעקוב אחרי השינויים בחוקים ואנחנו צריכים לבלוש אחרי השינויים. לאחרונה הם פתחו בפנינו את הדלתות ומודיעים לנו על השינויים השונים החלים חדשות לבקרים. התחלתי להשתתף בישיבות, השתתפתי בישיבה ראשונה וקיבלתי הזמנה לישיבה שנייה ואני מתכוונת להשתתף בצוות המוביל המורכב מן הממונים השונים באגף השיקום ומנהלי מחלקות השיקום בדחבי הארץ. צוות זה דן ומגבש מדיניות בנושאים שונים. סוכם שאני אשתתף בצוות זה באופן קבוע כדי שאדע על הדברים לא לאחר מעשה. נוסף לכך יש אדם שלנו אשר נמצא בקשר עם משרד הבטחון ויש אנשי קשר קבועים, כי במשרד הבטחון יש אנשים שונים המטפלים בסוגים שונים של בעיות.

יש נושאים שנצטרך להשתתף במשא-ומתן כמו, לדוגמה, ענין תחנות דלק ומוניות, כדי שגם האנשים הנמצאים בטיפולנו יוכלו לקבל משהו, בפרופורציה מסויימת, בהשוואה למה שמקבלים נכים שבמסגרת משרד הבטחון.

קיבלנו אישור להגדיל את הצוות שלנו בענף המטפל בנושא של נפגעי פעולות איבה.

ברעתנו להגיש למנהל המוסד תזכיר בנושא זה של נפגעי פעולות איבה במה שנוגע לחלוקת הטיפול, דרכי הטיפול וכו'. יש בנושא זה טיטה ואנחנו מנסים לגבשה סופית. אנחנו מקווים שהדברים יסוכמו סופית עד מחצית חודש יוני.

י. בארי:

אכנו חוברות הסברה חדשות לנכים וכן
אוכנה חוברת הסברה למשפחות שכולות, שבאן
מוסברות הזכויות. אנחנו מפנים את הנוגעים בדבר כדי לממש את זכויותיהם.
צוטף לכך אנחנו שולחים מפעם לפעם חוזרים ביחס לאקלות, זכויות והטבות.
וירחבו עם הנוגעים
היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: מה נעשה ביחס לשיקום?

י. בארי:

יש מנהלת שיקום, גב' ברכה בן-צבי. היא
משתפת בצוות. יש שיתוף פעולה הדוק
לגבי התארגנות. הארגון הוא לא רק מבחינת מתן תגמולים והטבות שונות אלא
גם במה שנוגע למתן טיפול שיקומי.

ד. רוטר:

גב' בן-צבי עבדה בעבר באגף השיקום של
משרד הבטחון בירושלים.

י. בארי:

ברעתנו להגיש הצעת תיקון לחוק נפגעי
פעולות איבה, שבאה בעקבות הנסיון שרכשנו
בהפעלה, כאשר התברר שיש אשר נשארו תלויים בין הכסאות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בזמנו שארנו את אפשרות הבחירה בידי
הנפגעים, במשך תקופה של ששה חודשים. אמרנו
שהנפגע יהיה רשאי לבחור בין התנאים של נפגע עבודה לבין אלה של נפגע
מפעולות איבה, כאשר היתה אפשרות של הבחירה במה העדיפו האנשים הנוגעים
בדבר לבחור? היתה היתה מקרים שבהם, היתה היתה מקרים שבהם,

י. בארי:

השיקול העיקרי הוא גובה התגמול. אם המשפחה
מקבלת תגמול אשר משתלם מאוצר המדינה, היא
לא יכולה לקבל פעם שניה מאוצר המדינה. כנפגעת מפעולות איבה ואז היא
מעדיפה לקבל במסגרת של נפגעי עבודה. מוצע תיקון אשר יתייחס לנקודה זו
ואולי תהיה בכך השפעה לעתיד.

ל. דיציאן:

במקרה שהנפגע מעדיף להשתייך לקטיגוריה
של נפגעי עבודה, האם הוא מקבל את ההטבות
האחרות שמקבלים נפגעי פעולות איבה?

י. בארי:

לא. הוא מקבל רק מה שמקבלים נפגעי תאונות
עבודה. גם נפגעי תאונות עבודה מקבלים
מענקים שונים לסידורים מיוחדות כגון: קצבה מיוחדת להחזקתו האישית של
הנפגע, לאחזקת רכב וכו'. המענק לסידורים חד-פעמיים הוא בסכום של
80 אלף לירות.

ערכנו לוח השוואתי כדי שהנפגע יוכל
לבהוק ולהשוות בין ההטבות השונות. ברור שהחלטה עצמה חייבת להיות של
הנפגע ואנחנו לא מתערבים בכך.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

האם היו מקרים שאנשים בחרו וחזרו בהם?
כן, אבל אחרי הרבה שנים.

י. בארי:

נתקנו במקרה של אלמנה שבזמנו, בעזרת
עורך-דין ידוע בארץ, שהוא ידיד המשפחה, בחרה לקבל תגמול במסגרת של
נפגעי תאונות עבודה. כאשר התחילו לדבר על העברת הטיפול של נפגעי פעולות
איבה למסגרת של משרד הבטחון התעורר אצלה העניין הרגשי והוא גבר על
הצד הכלכלי. הילדים גדלו, היא מסודרת מבחינה כלכלית והיה חשוב לה
שבעלה יחשב כנפגע צה"ל. היא מעוניינת במקרה זה בסטאטוס. מכל מקום, ככלל
אין הרבה פניות לשינוי.

כמה בחרו להחשב כנפגעי תאונות עבודה?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

י. בארי:

אחוז קטן. יש לנו כיום 1103 תיקים קיימים, 611 מהם נכים, 205 - אלמנות, 22 - יתומים ללא הורים, 127 - הורים שכוונים ו-138 מקבלי הוצאות ריפוי. מי שהגיש בקשה, הרי כל זמן שהוא מקבל טיפול רפואי רואים אותו כמי שאיננו את פרנסתו וזה ללא הגבלת זמן. יש עדיין 2 - 3 מקרים של נפגעי "מעלות" שעדיין הם במסגרת הקטיגוריה הזאת.

נוסף לקבוצה זו של 1103 יש נפגעים של האירועים האחרונים בירושלים ובתל-אביב, שבקשותיהם מתבררות.

בסך הכל יש כ-1300 תיקים וזה בהשוואה

ל-700 בחודש ספטמבר 1974.

כמה מהם ערבים?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

י. בארי:

אינני יכולה לציין מספר מדוייק, מכל מקום המספר נכבד למדי.

מהחבלה בירושלים, לפני כמה חודשים, נפגעו ערבים מירדן שביקרו כאן. אציין כי ערבים אשר נכנסים לישראל דרך הגשרים או דרך נמלי התעופה מצויידים בתעודה והם הם נפגעו מפעולות איבה בתחומי הקו הירוק - החוק חל עליהם. אגב; החוק הוחל גם על רמת הגולן. לעומת זאת, ערביי השטחים, מכיוון שאינם זקוקים לאישור כניסה לשטחי הקו הירוק, אם הם נפגעים מפעולות איבה - החוק איננו חל עליהם. מן הפיצוץ שארע לפני קרוב לשנה בכיכר ציון נפגעו שלוש ערביות. היתומים מקבלים תגמול וימשיכו לקבל תגמול כל עוד הם גרים בארץ.

מה היא ההגדרה של פעולות איבה? ל. דיציאן:

זו הגדרה רחבה וגמישה ואפשר לשחק בה בצורה בלתי מוגבלת. מר לריון:

אולי יש צורך לבדוק שוב את ההגדרה. היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

י. בארי:

התקנות המוצעות הן כדי נסיון שלנו והגענו אל ההצעה כתוצאה משידור במסגרת התכנית "כל-בו-טק". המתברר שיש עוד גורמים אשר מכסים הוצאות קבורה של נפגעי פעולות איבה, ואציין את ועדת "חבצלת" שליד משרד ראש הממשלה, אשר מטפלת בלוחיות ממלכתיות. ועדה זו נכנסה לנושא שאנחנו דנים עליו בעקבות פגועים שונים, שמסיבות שונות החליטו על הלוויה תחת ארגון ושמירה מוגברת של הסדר הציבורי. הנפגעים מצאו בוועדה זו כתובת נוספת לקבלת החזר הוצאות קבורה.

על-פי הנוסח של התקנות, שהיה קיים, החזר הוצאות קבורה נעשה לאחר קבלת הצהרה של המשפחה. לא דרשנו קבלות, והיו משפחות שקבלו החזר כפול.

החזר שלנו היה מוגבל בסכום ואילו במשרד ראש הממשלה יש קרן. אגב, גם ליד שר הפנים יש קרן לעניין זה. נמצא שהאנשים יכולים היו לחזור על כמה פתחים ולקבל מכל אחד החזר הוצאות.

כאשר עלינו על הבעיה הזאת התקשרתי עם אנשי משרד ראש הממשלה. נפגשתי אתם פעמיים והשתתפתי בדיונים של ועדת "חבצלת". הצגתי את העמדה של המוסד לביטוח לאומי ואת דרך עבודתו.

י. בארי:

לאחר דיונים עם האוצר אנחנו מגישים הצעת תיקון, אשר באה כתוצאה מדיונים שניהלנו עם ועדת "חבצלת" ומתוך הנסיון שרכשנו במשך השנתיים האחרונות כאשר נתקלנו במצבים שלא כוסו ובאלצנו לפתור אותם אז-הוק על-ידי סיכומים עם האוצר, ביחוד לגבי נפגעים שהוכאו לקבורה בחוץ-לארץ, שנוסח התקנות לא כיסה אותם.

הסיכום שלנו עם ועדת "חבצלת" קובע במפורש שהם לא יטפלו בכיסוי של בוצאות קבורה של נפגעי פעולות איבה.

ל. דיציאן:

ומה עם הקרן שליד שר הפנים?

י. בארי:

היא תחבטל. המיסון היחיד של הוצאות קבורה לנפגעי פעולות איבה יכול להיות אך ורק על-ידי המוסד לביטוח לאומי, לאחר שתאושרנה התקנות. זה סיכום חד-משמעי שנתקבל על דעת הגורמים השונים. ועדת "חבצלת" תמשיך לטפל במקרים שבהם יהיה צורך להכנס לשאלות של סדר ציבורי, אם יהיה חליה מספר גדול של נפגעים. מכל מקום, המענק לכיסוי הוצאות קרובה לנפגעי פעולות איבה יינתן אך ורק על-ידי המוסד לביטוח לאומי ללא הבדל אם ההלוויה התקיימה בטקס מטלכתי או פרטי.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

האם הסדר זה נוגע רק לוועדת "חבצלת" או גם למשרד הפנים?

י. בארי:

למשרד ראש הממשלה יש שליטה, מבחינה זו, על משרד הפנים, ובנקודה זו יש

גושפנקה פורטלית.

המענק חולק לשני חלקים: להקמת מצבה ולהוצאות קבורה. אנחנו נערכין את גובה המענקים אחת לשנה, לקראת 1 באפריל.

בהתאם לתקנות הקיימות, בהוצאות קבורה בכלל הוצאות למודעות אבל, רכב ליווי, העברת גופה מישוב לישוב בישראל. ההוצאות להקמת מצבה כללו את ההוצאות למצבה, ואגרת מצבה.

לפי מחקר שערך המוסד לביטוח לאומי נתברר שהסכום לאגרת מצבה שונה מישוב לישוב, היא נקבעת לפי פני השטח, בית-הקברות והחלקה. אנחנו רוצים להגיע לסטנדרטים המקובלים בזה ולכן תיקנו את התקנה בצורה שתאפשר לנו לספק אותו סטנדרט במה שנוגע למודעת אבל, ליווי, מצבה וכו'. יחד עם זאת סוכם, על דעת ועדת "חבצלת", המוסד לביטוח לאומי והאוצר, שנאפשר למשפחה לבחור את חלקת הקבר, ואם היא מבקשת את הר-הזיתים - נכסה את מלוא ההוצאה. קבענו שההוצאה תוחזר תמורת קבלה, כדי שחברות הקדישא לא יקחו מן המשפחות סכומים מעל להוצאות. אם נקבל קבלות - נוכל להתערב במקרים שהסכום יהיה גבוה מהגב.

מ. גז:

ואם בכל המקרים תהיינה בקשות לגבי הר הזיתים?

י. בארי:

אם יקבלו זכותה של המשפחה להחליט על מקום הקבורה. מדובר על מיסון עד לסכום של 5000 לירות. ידוע לנו שסכום זה מכסה, עד היום, את הוצאות הקבורה בהר הזיתים.

נדקנו מה מחירה של מצבה בסטנדרט שמקיים צה"ל, ומה יהיה מחירה אצל אישופרטי. לרוב המצבות הן עשויות

י. בארי:
 כן בדקנו מה מחירה של מודעת אבל הניתנת על-ידי משרד הבטחון, שני טורים על שלושה אינטסים, אותו הדין בדקנו לגבי רכב ליווי והגענו לסכום של 4000 לירות בהתאם למחירים של 1 באפריל 1976. מאחר והשינויים במחירים אלה אינם זהים לשינויים בשכר הממוצע במשק - נעדכן אותם אחת לשנה, לפי אותם סרכיבים ולפי אותה שיטה.

בתקנה 1 (א) מדובר גם על מי שנקבר בחוץ-לארץ, ובמקרה כזה נכסא את ההוצאות עד לסכום של 1000 דולרים. בסעיף 3 + החלפת תקנה 2, מדובר על הוצאות העברה והטסה וכן כיסוי הוצאות של מלווה אחד, לשני הכירונים.

מר לוי:
 אני חושש שגהבדל בין מצבה לבין אגרת מצבה לא ברור במידה מספרת, אני מציע שנגדיר במפורש מה משתמע כאשר מדובר על אגרת מצבה ומה משתמע כאשר מדובר על מצבה.

ל. דיציאון:
 אני סבור שהלכנו בדרך של הגזמה בלתי מוצדקת בקביעת הסכום של 5000 לירות, כאשר המחיר לחלקה רגילה הוא פחות מפיחת מפיחת הסכום הזה. אני חולק על כך שצריך לכסות הוצאות מוגזמות מפני שהמשפחה מבקשת שהנפגע ייקבר בבית-קברות סגור כמו, לדוגמה, קדי"ת-שאול, או חלקות יקרות כמו בהר-הזיתים. אני רוחש מלוא ההערכה לרצונות המשפחה, אבל אין לקבל ולהשלים עם דרישות שאין להן הצדקה. אפשר לכסות אולי הוצאות קצת יותר גבוהות מן ההוצאות הרגילות, לדוגמה, לקחת אגרה של בית קברות רגיל ולהוסיף להן משהו, אבל לא יתכן שנגיע לאבסורד.

י. בארי:
 ברוב המקרים היו הוצאות רגילות. מקרים חריגים כוודלים היו בקרב העדה הכורדית, שיש להם מנהגים שונים והם מבקשים שהנפגעים שלהם ייקברו בחלקה של העדה, וצריך לכבד זאת. זה היה בעיקר במקרה של הנפגעים בחנות הבורסק.

ההוצאות של משרד הבטחון בשביל מצבה ואגרת מצבה מגיעות בממוצע ל-3500 לירות. כאשר אותה מצבה מוזמנת אצל קבלן פרטי יש הפרש של 1500 ל-2000 לירות.

מ. גז:
 האם משרד הבטחון מתחשב במנהגיה של עדה זו או אחרת?

י. בארי:
 הנפגעים שבטיפול שלנו היו רוצים שהחללים ייקברו בחלקה צבאית, אלא שהדבר לא ניתן להם. חלקה צבאית נחשבת למעשה מכובד יותר מן המנהגים של העדה.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
 אולי יש מקום לחשוב על קביעת חלקה לנפגעים מפעולות איבה?

ל. דיציאון:
 כדי להראות עד כמה הדבר אבסורד אני מרשה לעצמי לומר, שעלול להיות מקרה שמשפחה תבקש לקבור בבית-אקברות שבו קבור טרוטפלודר.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
 אני מבקשת שנעבור לדון בסעיפי התקנות.

החלפת תקנה 1

הייתי רוצה שייצויין כאן שלא קיבל
שום תשלום מסוּד או סגוף ציבורי אחר.

ל. דיציאן:

נרשום לפנינו את ההסכם שהושג בין
המסוד לביטוח לאומי ובין ועדת "חבצלת".

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

לפי דעתי, סגרנו את כל הפרצות שיכולות
היו להיות בענין זה.

י. באדי:

בשלב זה לא נקבע הגבלות נוספות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מבקש שתדעם הסתייגות שלי.

ל. דיציאן:

ההצעה להחלפת תקנה 1 נתקבלה.

הסתייגות לחבר-הכנסת ל. דיציאן.

הוספת תקנה 1א

תוסף הגדרה מה היא "אגרת מצבה".

החלפת תקנה 2

ההצעה להחלפת תקנה 2 נתקבלה.

כפי שאמרת, אנחנו נעדיין את התקנות
אחת לשנה, לקראת 1 באפריל.

י. באדי:

רצוי שנקבע שתוקפן של התקנות האלה עד
31 במארס 1977.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מקווה שלא יהיה צורך להשתמש

בתקנות.

האם נוכל לקבל את מכתב ההסכם עם

ועדת "חבצלת"?

אני מעביר לכם את הפרוטוקול בענין זה.

י. באדי:

חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) (תיקון) תשל"ו-1976 -
הצעת חוק רע"ו של חבר-הכנסת י. בן-מאיר

י. בן-מאיר:

כבוד היושבת-ראש, חברי הוועדה.
הצעת החוק הזאת תואמה עם היועץ המשפטי
של המסוד לביטוח לאומי ולכן הנוסח המוצע שונה מן הנוסח הראשון שהצעתי.

כוונתה של הצעת החוק לאפשר, באמצעות
תקנות וכללים שיקבע שר העבודה, לאפשר להודייה של בת בשירות לאומי לקבל
את הקיצבה כפי שהיא ניתנת להודייה חיייל.

כידוע, יש בארץ אגודה עותומנית,
דשומה כחוק; להתנדבות, במסגרתה משרות בנות דתיות שאינן משרות
בצה"ל. אגודה זו מארגנת את הבנות לעבודה בעיירות פיתוח והרשויות
המקומיות השונות משתפות פעולה עם האגודה.

סד לוי:
האם לארגון ההתנדבות יש פיקוח שוטף על הבנות המשרתות? כאשר מדובר על שירות צבאי, יש תהליך שחרור שלא קיים במקרה של בת המשרתת בהתנדבות, והיא יכול להפסיק בכל עת.

י. בן-מאיר:
מספר הבנות במסגרת זו כיום מגיע ל-700. הדברים מאורגנים ומסודרים. יש צורך בהתחייבות לשנה. אציין לדוגמה כי היתה אלי פנייה של הורים לבת שעבדה בתל-השומר ודצמ'ל לסדר יום אחד בשבוע - היא לא התקבלה למסגרת ההתנדבות.

יש כיום בנות מתנדבות ב-30 עיריזת פיתוח. השרויות המקומיות משתפות פעולה ומעמידות לרשותן דירות. יש גם מתנדבות בבתי-חולים.

לאגודה יש סגע צמוד עם הבנות המתנדבות. הבנות המתנדבות מקבלות דמי כיס. מתנדבת במסגרת מסדר החינוך והתרבות, לדוגמה, מקבלות דמי כיס בשיעור המקובל לגבי סורות חיילות, ובמקרה הצורך - דמי כלכלה.

יש מעקב ומתנדבת שפורשת - יודעים על כך. ברור שצריך לקבוע שבכללים שיקבע שר העבודה תהיה האגודה חייבת לרווח על כל מקרה של פרישה.

סד לוי:
האם האגודה הזאת מקובלת על כל החוגים אדתיים?

י. בן-מאיר:
לא. אבל אין גורם אחר אשר עוסק בשירות לאומי של בנות מתנדבות. מסדר החינוך ומסדר הבריאות ובתי-חולים מכירים בעבודתן של המתנדבות, מסדר הסעד, העיריות.

סד לוי:
אולי צריך להיות מדובר על "בת בשירות לאומי כפי שתוגדר בתקנות, לפי כללים שיקבע שר העבודה".

י. בן-מאיר:
אני מוכן לקבל זאת.

א. לאור:
בהבדל מחיילים בשירות חובה, הבנות האלה משתכרות, ואין זה מדוייק לומר שהן מקבלות דמי כיס. הבנות המשרתות בתחום הסעד מקבלות למעלה מ-600 לירות לחודש בעוד שחייל מקבל 150 לירות.

סד לוי:
קשה מקבל חייל הנמצא מחוץ לבסיס סגור? נדמה לי שהוא מקבל יותר מ-150 לירות.

א. לאור:
בנות העובדות במערכת הבריאות מקבלות עד 470 לירות לחודש ונוסף לזה מזון בבית-החולים. אלה הם סכומים משמעותיים. אין כאן דמיון שדומה בכל לחיילים.

י. בן-מאיר:
בשום מקום אין כיום משכורת בגובה של 450 לירות. זו לא משכורת אלא סכום לכיסוי הוצאות. סכומים אלה מוגדרים כהוצאות או דמי כלכלה.

י. בן-מאיר:
 החייל המקבל במסגרת השירות שלו סכום של למעלה מ-100 לירות לחודש נהנה משירותים שונים ששוויים מסתכם בעשרות לירות. הוא מקבל ביגוד, שירותי דואר, הנחות בשק"ם וכו', שהבת המתנדבת איננה מקבלת אותם.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
 אני הייתי משאיר את חוק שירות לאומי ומוסיפה לו את הנושא שאנחנו דנים בו.

י. בן-מאיר:
 לא אוכל להסכים לכך. החוק משנת 1954 איננו מופעל. אני אינני יכול לדבר על חוק שירות לאומי. מה שיהיה בתקנות - זה ענינו של שר העבודה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
 החוק קיים. אם בת תרצה להתגייס לפי החוק הזה, מדוע שלא תהיה לה הזכות לכך?

י. בן-מאיר:
 שום בת לא יכולה ללכת לשירות לאומי לפי חוק שירות לאומי, מפני שכדי להפעיל את החוק ההוא שר העבודה צריך להקים סגנון ואדמיניסטרציה, להתקין תקנות ולקבוע מסגרות שאינן קיימות.

שום בת, אפילו היא רוצה בכך, איננה יכולה לשרת לפי חוק השירות הלאומי מפני שלא קיים המכשיר הדרוש כדי להפעיל את החוק.

מר לוי:
 בהצעת החוק אין שום התייחסות לאגודה.

י. בן-מאיר:
 בהצעת החוק שלי אין פירוט.

י. ערד:
 אפשר להסליף לפני שר העבודה לדבר בתקנות על בת בשירות לפי חוק שירות לאומי.

י. בן-מאיר:
 אני מדבר על בת בשירות לאומי. החוק מסמך את שר העבודה לקבוע בתקנות מהו שירות לאומי.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
 התקנות שאיננה באישור ועדת העבודה של הכנסת.

אני מבקשת שנקבל פרטים על מה שמקבל חייל שאיננו במחנה סגור ומה מקבלת בת במסגרת של שירות לאומי. אני מבקשת שנקבל את הפרטים האלה לקראת הקריאה הראשונה. נראה לי שלא מוצדק שבת בשירות לאומי תקבל יותר מחייל, אם נביא בחשבון גם את מה שניתן עבורה במסגרת הביטוח הלאומי.

י. בן-מאיר:
 סכום הכסף שמקבלת בת בשירות לאומי גבוה יותר מזה שמקבל חייל, אבל אין לראות בזה שכר אלא מערכת של הוצאות. אם הגישה היא שהבת אשר מקבלת יותר מן החייל לא תוכל לקבל קיצבה - אפשר להחליט על כך כבר עכשיו.

אני חוזר ומדגיש שלפי המצב כיום הבת הדתית יכולה לצאת לעבודה ולקבל משכורת, אף על פי כן יש בנות דתיות המתנדבות לעסוק בעבודות מתנדבות שונות ללא שכר. מדובר על מספר קטן של בנות כאלה. לשם מה יש צורך בכדיקות ובהשוואות?

זו בריקה שעלולה להימשך זמן.

ר. רוטר:

מסובך מאד לעשות תחשיבים מה שוויו של הביגוד שמקבל חייל, מה שוויון של

י. בן-מאיר:

ההנחות בשק"ם, מה שווה הכביסה, הדיוור, הטיפול הרפואי, הדואר וכל השירותים האחרים הניתנים לחיילים.

נדחה את האישור שלנו לישיבה הבאה כדי

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

שנוכל לקבל עד אז את הפרטים ההשוואתיים.

עקבנית אני מחייבת את הצעתו של חבר-הכנסת בן-מאיר אבל אני מבקשת שנקבל את מלוא הפרטים כדי שנוכל להחליט ולאשר.

האינפורמציה שנקבל איננה זריכה לא להעלות

י. בן-מאיר:

ולא להוריד במה שנוגע להצעת החוק. מכל

מקום, אני סבור שאפשר להעביר את הצעת החוק לקריאה ראשונה.

קודם כל אני מבקשת שנקבל את האינפורמציה

הי"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

הקשורה להצעת החוק ואחר-כך נחליט על

העברתה של הצעת החוק לקריאה ראשונה.

הישיבה ננעלה בשעה 10.30